

Mastrirani *Slovenec*

Leto III

Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 6. marca 1927, štev. 53

Štev. 10

Naslovna slika zakonika ljubljanske Akademije operosov iz leta 1701.

«Academia operosorum», ki je obstajala v Ljubljani od leta 1693, do približno leta 1725., je bila nekako isto, kar so danes akademije znanosti. Njen prvi predsednik je bil ljubljanski prošt, znameniti jurist in pesnik dr. theol. in iuris Janez Krstnik Prešeren (1655–1704).

K zadnji revoluciji na Portugalskem:

Mornariškega častnika Jaimes Moraissa peljejo z ostalimi voditelji vstaje k pogajanjem v glavni stan vladnih čet. Kakor znano, se je revolucija ponesrečila in vlada se je nad vstajniki krvavo maščevala.

Dr. Mořic Hruban

predsednik senata češkoslovaške republike in vodilni politik katoliške Češke ljudske stranke.

Upravitelji Svetih dežel.

Od leve na desno: lord Plumer, vrhovni komisar Palestine, mr. Reith-Roach, guverner Jeruzalema, in mr. Ponsof, vrhovni komisar Sirije, ogledujejo jeruzalemsko citadelo.

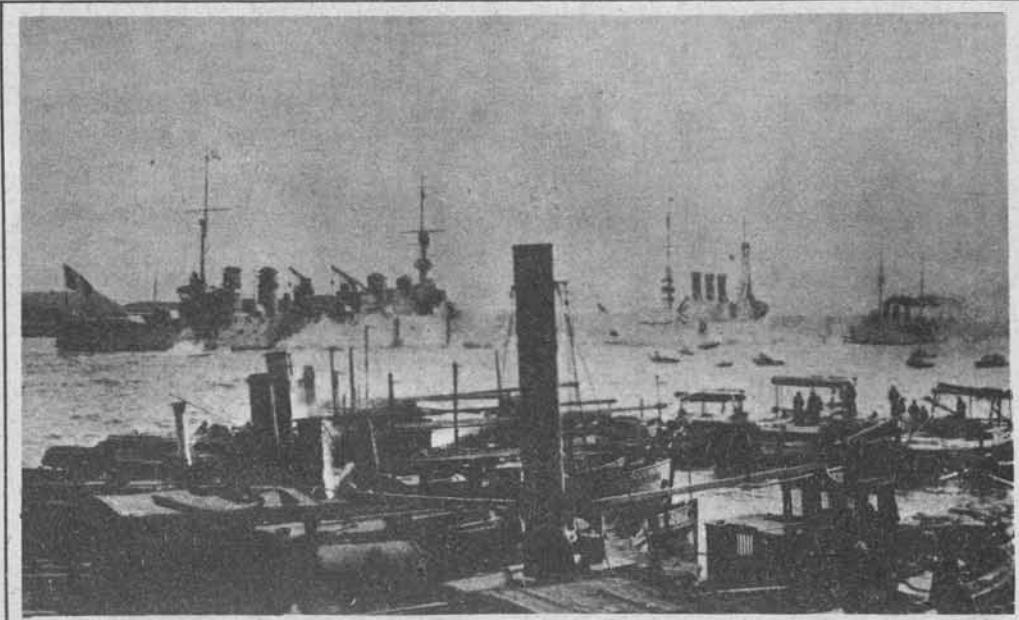
Z menardonega bombažnega kongresa v Kairu:

Inozemski delegati ogledujejo ogromna bombažna skladišča tvrdke Chormy & Gharbieh Ginnin Compagny.

Zadnja stran oporoke

H. Corteza, odkritelja Mehike, iz leta 1547., ki jo je pred kratkim našel v Sevilji jezuit p. M. Cuevas.

Daljni Vzhod se otresa nadvlade Evrope.

Vse kaže, da bo veliko nacionalistično gibanje na Kitajskem, ki je naperjeno proti gospodarski eksploataciji Kitajske po evropskih velesilah, postalno zmagovalno. Boji se vrše že za sam Šanghaj, glavno evropsko oporišče ob kitajski obali. Naša slika nam kaže povodne velikane velesil v šanghajskem pristanišču.

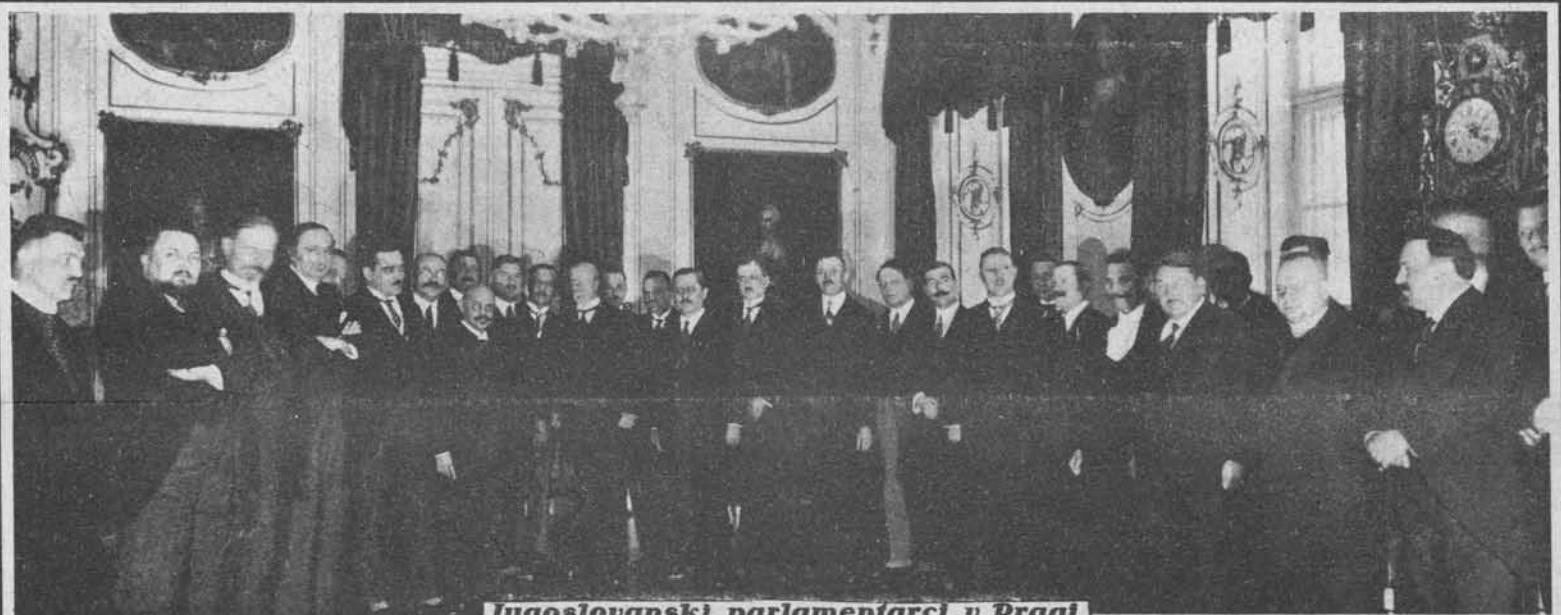
Dr. Marko Natlačen
predsednik prvega oblastnega zbora
in odbora v Ljubljani, izvoljen
23. pr. meseca.

S prvega zasedanja ljublj. oblastnega zbora:
Zastopnik velikega župana dr. Andrejka bere poročilo
o stanju oblasti; na desno od njega je videti predsednika
dr. Natlačena, desno od tega pa podpredsednika Gostinčarja.

Dr. Josip Leskovar
predsednik prvega oblastn. zбора
in odbora v Mariboru, izvoljen
23. pr. meseca.

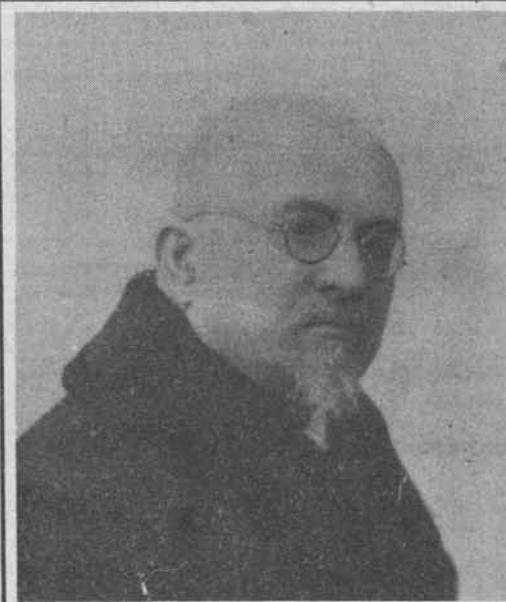
Jugoslovanski parlamentarci v Pragi.

Sredi preteklega meseca se je mudilo v Pragi 20 poslancev naše narodne skupščine (Slovence sta zastopala poslanca Žebot in Strecin), da vrne lanski obisk čeških poslancev v Jugoslaviji. Naša slika nam kaže češke in jugoslovanske poslance pri predsedniku češke republike Masaryku. Od leve na desno stoje: poslanik Šeba, Janjić, P. Radić, poslanik Lazarević, Stojadinović, Ivković, Radonjić, Andrić, Janković V., Wilder, Masaryk, Behmen, Sečerov, Malypetr, Žebot, Strecin, Lj. Popović, Baljić, Pivko, Dimitrijević, Užik, Račan, Basariček, Světlík in Uhliř.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Bajde Ivan
(1855—1920), glasbeni izumitelj.

Gabršček Andrej
(* 1864) časnikar, politik, tiskar in založnik.

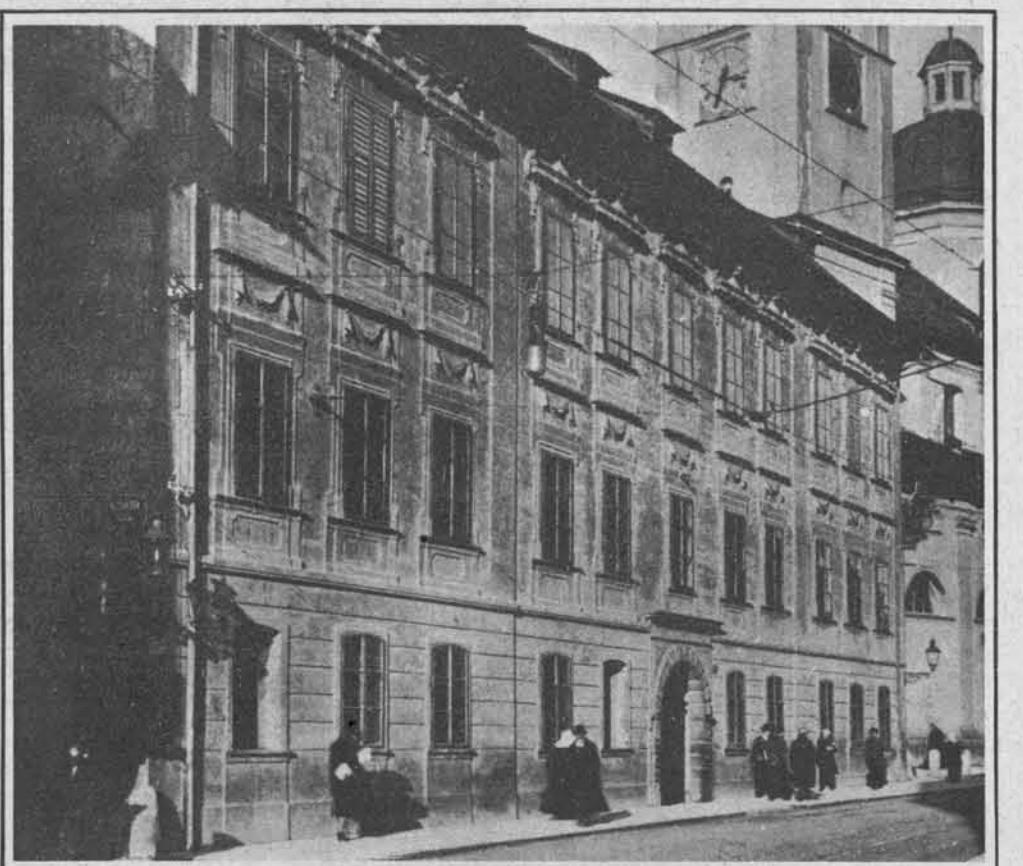

Gregorin Gustav
(† 1860) politik.

Marko Grbec

(1658–1718) član dunajske Academiae Naturae Curiosorum in soustanovitelj ljubljanske Academiae Operosorum.

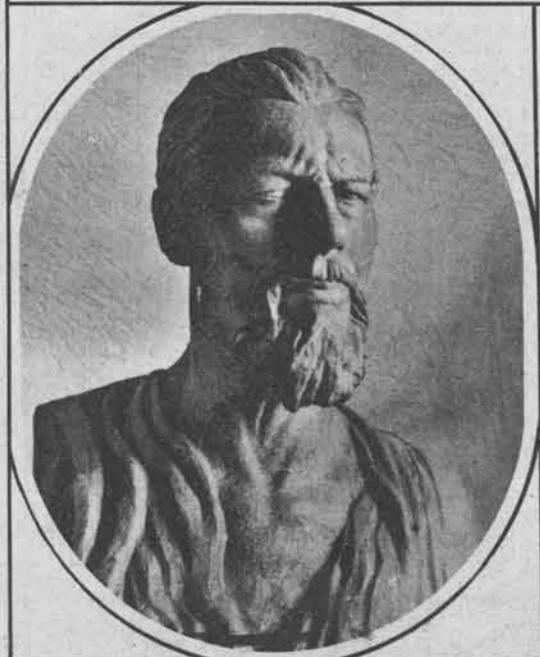
Slika na desni: **Škofjska palača v Ljubljani**, v katere veliki dvorani se je vršila zvečer dne 13. dec. 1701. prva svečana seja ljubljanske Akademije operosov.

Jugoslovanska Akademija znanosti

v Zagrebu, kjer so tudi prostori Stroßmayerjeve galerije slik. Izmed Slovencev so člani zagrebške akademije: Ramovš, Hauptmann, Hinterlechner, Illesič.

Narodni muzej v Pragi

kjer je sedež češke Akademije znanosti in umetnosti. Člani te akademije sta izmed Slovencev Murko in Plečnik.

Akademija znanosti v Ljeningradu.

Slika na levi:

Arhitekt Josip Plečnik

pravi član češke Akademije znanosti in umetnosti.

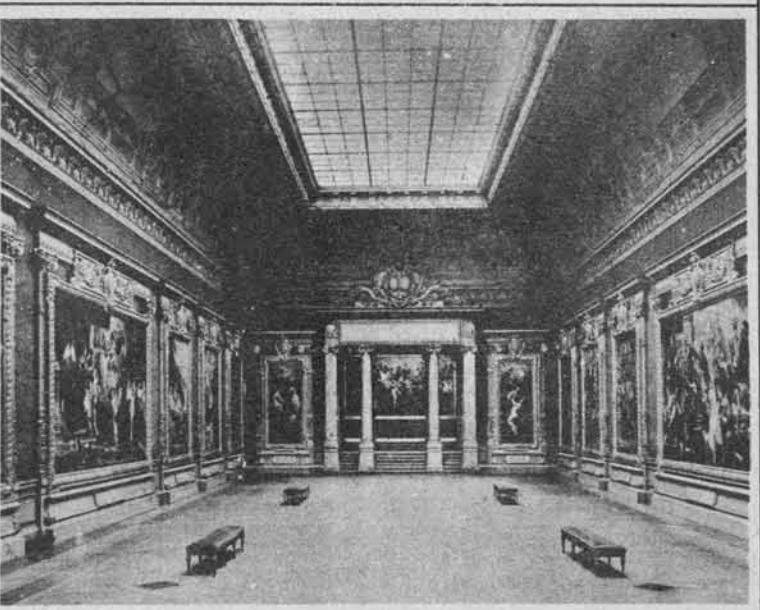
J. V. Valvasor

znameniti zgodovinar Kranjske in član učene angleške družbe.

Slika na levi:
Narodni dom v Ljubljani, ki ga začnejo letošnjo pomlad predvadati v svrhu primerne nastanitve Narodne galerije ter Akademije znanosti in umetnosti.

Pogled na Louvre v Parizu

nekoč sedež francoskih vladarjev, sedaj največja umetnostna galerija sveta.

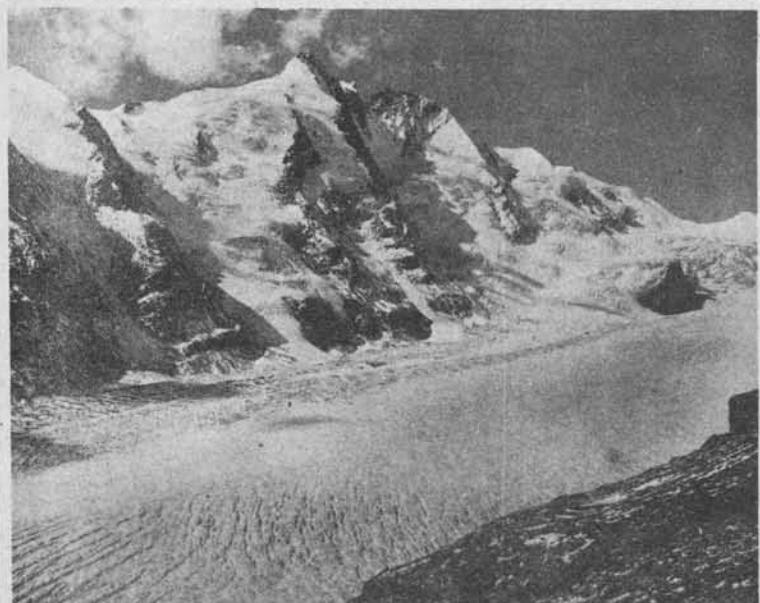
Medicejska galerija v Louvreu z Rubensovimi slikami.**Stara pinakoteka v Monakovem.**

Slika na desni:

Dr. Matija Murko

pravi član praške Akademije znanosti in umetnosti. (Perorisa Žabotova.)

Po tujih gorskih velikanih

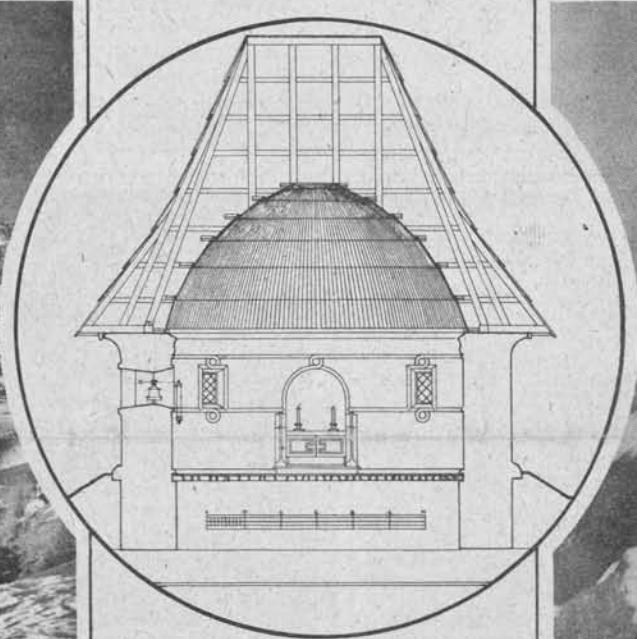
Veliki Klek s Pasterco na Koroškem.

Na Malem Kleku na Koroškem.

Cortina d'Ampezzo

kjer so se vrstile pred kratkim mednarodne smuške tekme.

**Notranjščina
kapele sv. Cirila in Metoda
v Vratih, ki jo zgradi letos
«Aljažev klub».**

(Po načrtih prof. Vurnika.)

Križ na vrhu Vel. Kleka

(3798 m), ki ga je postavila občina Heiligenblut.

Mala Scheidegg in Jungfrau v Švici

(4162 m).

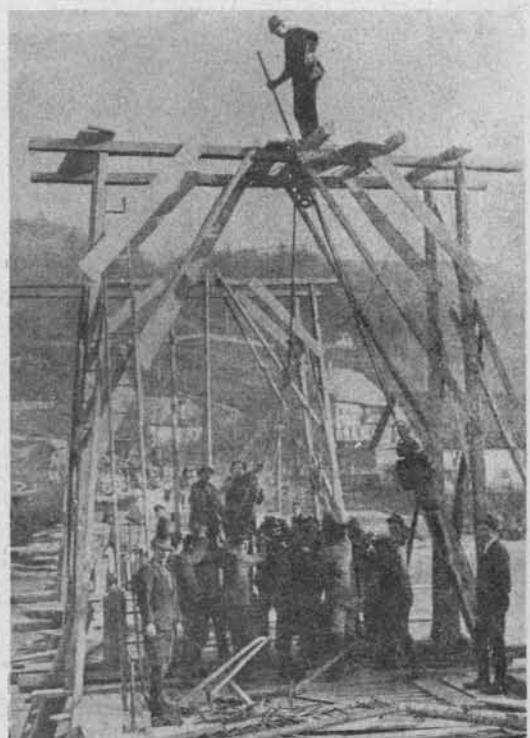
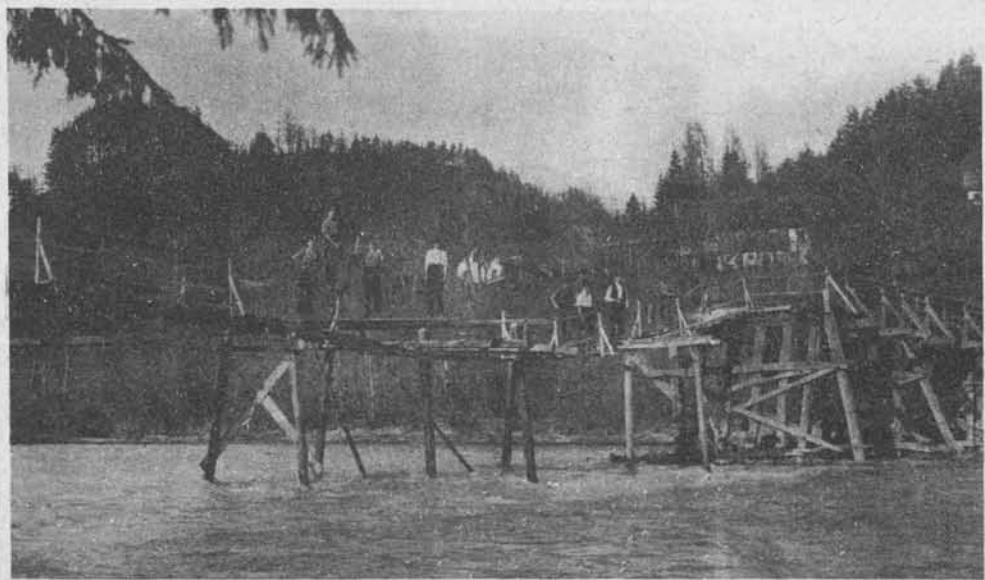

Pogled s Piž Bernine na tirolske Alpe

(4055 m).

«Slovensko planinsko društvo» priredi v petek dne 11. t. m. zvečer v veliki dvorani hotela Uniona skioptično predavanje prof. Janka Mlakarja o Visokih Turah in Bernskih Alpah. — Predavanje se vrši v korist kapele sv. Cirila in Metoda v Vratih (glej sliko v sredini), in opozarjammo nanj občinstvo.

Križem Slovenije

Gradba novega mostu čez Savo pri Radovljici

ki ga je postavil po prizadevanjih I. Resmana prejšnji zaslužni radovaljiški okrajni cestni odbor. Most je bil porušen ob priliki lanskih poplav. — Zgornja slika nam kaže začasno brv čez Savo, slika na desni pa zabijanje zadnjega pilota. (Opozorjamo ob tej priliki na dopis iz Radovaljice v «Slovencu» z dne 20. februarja t.l.)

Naši slovenski narodni pionirji na Koroškem.

Duhovščina pliberške in dobrlavške dekanije, zbrana ob priliki pastoralne konference jeseni leta 1926. Spodaj sede od leve na desno: župnik Hatter (Kazaze), dekan v p. Fr. Mihl (Št. Steben), župnik J. Držanič (Suha), prošt in dekan zlatomašnik M. Randl (Dobrava ves), dekan Fr. Hribar (Pliberk), župnik M. Weiss (Žitara ves) in župnik J. Kindlman (Št. Vid). V srednji vrsti stoe: župnik I. Zupan (Obirsko), župnik J. Pšeničnik (Globasnica), župnik J. Ebner (Železna kapla), župnik in dež. poslanec V. Poljanec (Škocjan), komendator J. Sporn (Rebrca), kapelan A. Cehner (Šmihel) in župnik J. Sekol (Vogrče). V zgornji vrsti stoe: župnik F. Zulechner (Št. Lipš), bogoslovec F. Kuchling (Celovec), kapelan J. Bartlmä (Pliberk), kapelan dr. Fr. Zeichen (Pliberk), kapelan J. Wutte (Dobrava ves), kapelan J. Boštjančič (Škocjan), kapelan J. Hanisch (Železna kapla) in župnik Fr. Uranšek (Zvabek).

ZA SLOVENSKO AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI / ZA NARODNO GALERIJO

SLOVENCI!

Naša najodličnejša kulturna društva, Slovenska matica, Narodna galerija, Znanstveno društvo za humanistične vede in Pravnik so vložila pri prosvetnem ministrstvu zakonski predlog za ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Po dolgih letih notranje priprave, v katerih se je naše znanstveno delo diferenciralo in spopolnjevalo, stojimo pred trenutkom, ko se bo stavba naše znanosti z Akademijo popolnoma dogradila. V Akademiji bodo imeli naši najboljši možje priliko, da gojijo znanstveno delo, naš narod bo prejemal iz nje obilo pobud za nadaljnje udejstvovanje, vsem našim prosvetnim organizacijam bodo prihajali iz nje dotoki svežih misli in novih stremljenj.

Ob istem času, ko so zgoraj imenovane znanstvene institucije izdelovale načrt za Akademijo znanosti in umetnosti, je naša Narodna galerija začela veliko delo notranje reorganizacije, katere namen je ostvaritev enotne umetnostne zbirke, ki naj predstavi svetu razvoj slovenske umetnosti od najstarejših časov do današnjega dne, a hkrati tudi pokaže najboljša dela naše stare umetniške posesti. Naše velike dosedanje zbirke, tako Narodni muzej, Škofjski muzej v Ljubljani in Narodna galerija, so izjavile, da so pripravljene združiti svoje dosedanje umetnostne zaklade v enoten organizem. Društvo »Narodni dom« v Ljubljani je s polnim umevanjem važnosti ideje, ki se ima ostvariti, sklenilo, da v svoji palači da prostora Narodni galeriji in Akademiji znanosti in umetnosti, s čimer je novima institucijama zagotovljeno primerno bivališče. Upravičeno toraj smemo pričakovati, da dobimo umetnostni zavod, ki bo ponos našega naroda in naše prestolice, umetnostni vzgojitelj širokih plasti ljudstva, priča naše zgodovine in pobuda umetniku pri njega nadaljnjem delu.

Naša dolžnost je, da idealno stremljenje mož, ki se z izvršitvijo te naloge trudijo, z gmotnimi sredstvi podpremo. Izvedba bo zahtevala mnogo žrtev, ki jih ne bo mogla vseh prevzeti država. Gotovo živimo v pretežkih razmerah, a vendar ne tako težkih, da bi se še vedno ne tratile naše gmotne moči za stvari, ki nam niso potrebne, in ne v tako težkih, da bi se obupani smeli odreči skrbi za svojo kulturno bodočnost. Zato pozivamo vse posameznike, vse zavode, vse naše prosvetne in gospodarske organizacije, da doprinesejo, kar morejo v fond Akademije in Narodne galerije

V Ljubljani, 1. decembra 1926.

D. Antun Boškar, fizik
prof. hukumski

D. Andrej Karležić
časopis hrvatske književnosti

Avtor Muccinijev
slavnih književnih mestec občine Goličica

P. P. Šegar Lekić, nar. poslovni.

D. Marko Daxböck
z. jugoslovenski Belovodski Zvezdo

Maksobhohor
z. Prostovno živlo v tja bljani
pravne enote
predsednik Ustavne za prav. obšt. in inž.

D. Josip Maiovci, inž. elektrofiziki.

D. Prevođački polici
područjan međunarodni

D. Matko Šenčar
časopis fizika

Velika slovenska
Velika slovenska
Slovene občine
D. Ivan Šporenjak
Velika slovenska maršt. skola

P. J. S. Lenšček
časopis menabotisti.

D. Janez Majcen
za odvetništvo zdravstva
časopis Slovenski zdravnik

Hanns Reinharz
predstavnik slovenog odbora
NBS - državni

notar hukumski
časopis glasnik

D. V. Gregoric
časopis Slovenski zdravnik

M. Tykac
časopis Slovenski zdravnik

J. Gruber
časopis Slovenski zdravnik

Inž. F. Dujmovic
za Evropski Slovenski zdravnik

director Art. Inž.
pa. Božo Kukurudžić direktor v. putovanj.

D. F. K. Lurman
rektor univerze

Milan Šmid
za zdravstvo Slovensko

Poznati Remek
za časopis zdravnik

D. Hubner
za "Slovenski zdravnik"

D. Kornič

D. Šiljan
časopis Slovenski zdravnik

Faksimile originala zgodovinskega proglaša za našo akademijo in galerijo.